

Deel 5B

Verslag van het middagprogramma

Middagprogramma

1. Workshop “Kansen sociale media, hoe jongeren het tij keren”
2. Workshop “Signalering, hoe te handelen en door te verwijzen bij risico’s van verstoting en eer gerelateerd geweld”
3. Workshop “Community based empowerment strategieën”
4. Workshop “Voorlichting en counseling over maagdelijkheid is voorlichting over seksueel plezier”
5. Workshop “Naar een integrale aanpak, kleinschalige experimenten en ontwikkelingen in Amsterdam”
6. Workshop “Signalering, hoe te handelen en door te verwijzen bij risico’s van gedwongen uithuwelijking en suicide ” vervallen

Be A Man! Liefde, relaties en seks, peer educators vertellen uit de praktijk

16.30 uur: Afsluiting door Fenna Ulichki (Groen Links raadslid gemeente Amsterdam) en TarikYousif

1. Workshop “Kansen sociale media, hoe jongeren het tij keren”
Jarina Hamidullahkhan (ondernemer, jongerencoach en bestuurslid Stichting Mythe Ontkracht) en Jasmina Nellestijn (ondernemer Project Engineering)

De workshop laat zien hoe snel de wereld (door de technologie) verandert en hoe jongeren hier via sociale media zelf aan bijdragen.

Sociale media is niet meer weg te denken uit het leven van alledag. In de huidige internetwereld hoor je de term vaak vallen, maar wat is dat nou precies? Sociale media is een verzamelnaam voor platforms waarop mensen onderling contact hebben en ervaringen uitwisselen. Meer dan 73% van de jongeren is actief op ten minste één sociale netwerksite zoals Facebook, Twitter of Hyves.

Afbeelding 1: Workshop “Kansen sociale media”

Wat zijn de effecten van sociale media op jongeren? Veel jongeren gebruiken dit platform om in contact te blijven met vrienden. Het biedt hun een veilige plek om dingen te ontdekken, vragen te stellen en informatie te vinden.

Een veel voorkomend probleem is het pesten via sociale media. Jongeren lijden hier psychisch onder en het kan verschrikkelijke gevolgen hebben. Zoals zelfmoord en eerwraak. Voorbeelden als Bangalijs, Facebook moord en zelfdoding van Tim Ribberink.

Vaak wordt alleen de negatieve kant van sociale media belicht. Regelmatig wordt onderschat wat voor een positieve invloed sociale media heeft op jongeren. Veel jongeren willen met elkaar kletsen op het internet en er wordt vaak op een constructieve manier informatie uitgewisseld. Hierdoor ontstaan talloze maatschappelijke discussies en communities waar jongeren elkaar weten te vinden en helpen. Onder andere over cyberpesten, mode, stageplek vinden of zelfs vragen over maagdelijkheid.

Het is een laagdrempelige en makkelijke manier om lotgenoten te vinden om over onderwerpen te discussiëren waar je met je ouders of omgeving niet over kunt praten.

Sociale media is dus niet meer weg te denken in de communicatie met jongeren. Dit geldt voor onder andere scholen, instanties, hulpverleners en ouders. Door zelf actief te zijn op sociale media kunnen zij meer inzicht krijgen hoe sociale media werkt en wat jongeren bezig houdt. Veel ouders hebben geen kennis van sociale media. Het is belangrijk dat ouders weten wat hun kinderen online doen. Om dit te leren en hun

betrokkenheid te tonen, kunnen ze een training volgen. Op sociale media speelt maagdelijkheid nog steeds een rol voor zowel meisjes als jongens. Ze lichten elkaar niet goed voor. Scholen en hulpverleners kunnen hier een belangrijke rol in spelen door jongeren via sociale media doorverwijzen naar andere voorlichtingsites.

Conclusie Jongeren geloven feiten eerder als ze het horen van een leeftijdsgenoot. Laat ze via sociale media in discussie gaan met elkaar en stuur bij zodra nodig. Vaak corrigeren ze elkaar. Verwijs ze via sociale media naar websites voor correcte informatie en hulp.

2. Workshop “Signalering, hoe te handelen en door te verwijzen bij risico’s van verstoting en eer gerelateerd geweld”

Door Jale Simsek (publiciste/trainer) en Elly Ammerlaan (ketenregisseur eengerelateerd geweld, GGD Rotterdam).

In het kort wordt uitgelegd wat eengerelateerd geweld inhoudt. De eer van de man is afhankelijk van hoe de vrouw binnen de familie zich aan zedelijkheidsnormen houdt. Indien dit gedrag uit naam van normen en waarden door leden van de familie wordt bestraft, spreken we van eengerelateerd geweld. Dit kan mentaal geweld zijn, zoals verstoting en uithuwelijking of zelfs fysiek geweld. Vaak wordt er onterecht gedacht dat eengerelateerd geweld voortkomt uit religieuze tradities. Eengerelateerd geweld komt overal voor, zowel in open als in gesloten gemeenschappen. Eer is namelijk universeel, iedereen heeft een gevoel van trots.

“In een casus uit de praktijk kwam een voorbeeld naar voren van een vrouw die verstoten dreigde te worden, omdat het zij last had van chronische seksuele problemen en haar man seksueel niet ter wille kon zijn.

Afbeelding 2: Jale Simsek en Elly Ammerlaan

Hierdoor ontstonden twijfels en vragen over haar maagdelijkheid. Het element van roddelen en eerverlies speelde daarbij een grote rol. Inmiddels is zij na geweld en druk van familie en omgeving gescheiden. Deze vrouw voldeed niet aan de norm van de gemeenschap. De vraag dient zich aan waar vrouwen in deze omstandigheden terecht kunnen!”

Er zijn twee oriëntaties:

- De collectieve oriëntatie, hierbij gaat het er vooral om wat de gemeenschap van de persoon vindt.
- De individualistische oriëntatie, hierbij gaat het er vooral om wat de persoon er zelf van vindt.

Bij de individualistische oriëntatie zijn man en vrouw gelijk aan elkaar en is er afstand tussen hen. Dit kan ook de nodige problemen met zich mee brengen. Bij de collectieve oriëntatie maakt een individu deel uit van een huwelijk, een familie en een gemeenschap. De gemeenschap is een geheel en beïnvloedt elkaar constant. Verder is er bij de collectieve oriëntatie geen afstand tussen man en vrouw, wel staat de man boven de vrouw. Bij deze oriëntatie is het gevoel van eigenwaarde geëxternaliseerd.

Doordat de positie van de man afhankelijk is van het gedrag van zijn vrouw is hij erg kwetsbaar. Hij is belast met de taak zijn vrouw onder controle te houden, als hem dit niet lukt, lijden hij, zijn familie en de gemeenschap gezichtsverlies.

Enkele codes die binnen groepen gelden:

- Gehoorzaamheid
- Vuile was niet naar buiten brengen
- Solidair zijn met elkaar
- Luisteren naar gezag
- Maagd zijn voor het huwelijk
- Dochters onder controle houden

Veel autochtone hulpverleners begrijpen het verschijnsel van eengerelateerd geweld niet. Het past niet in hun referentiekader. Het is belangrijk dat zij alvast nadenken over de te volgen stappen. Als het daadwerkelijk speelt moet snel gehandeld worden. Daarbij is het van belang dat de hulpverlener in het midden gaat staan en geen partij kiest. Als hulpverlener sta je boven de partijen en mag je absoluut geen partij kiezen. Het is belangrijk dat je de gezinscultuur en de hiërarchie begrijpt en neutraal blijft. Het is niet de taak van de hulpverlener om een (instant)oplossing aan te reiken maar om deskundigen te betrekken. Signalen kunnen bij verschillende instanties binnen komen. Daarom is het belangrijk gezamenlijk op te trekken. Dan kan afgesproken worden wie welke stap neemt en in overleg met de klant worden gesproken met een expert op het gebied van eengerelateerd geweld.

Als je de dader buiten het kader houdt, kan het risico van geweld toenemen. Het is kiezen tussen twee kwaden. Het beste kun je gebruikmaken van de meldcode van huiselijk geweld, waarmee je reguliere en specifiek opgeleide deskundigen inschakelt.

Het is belangrijk om zaken op tijd te signalen, ook als er sprake is van weerstand of handelingsverlegenheid. Het is in het algemeen al niet makkelijk om een vermoeden bespreekbaar te maken maar zeker niet in situaties waarbij sprake is van een persoonlijkheidsstoornis bij met ouders en/of de van hen afhankelijke kinderen. Er is een risico op escalatie als je zelf interventies pleegt, dus het is van belang je goed voor te

bereiden zodat je weet welke hulp je kan inschakelen en waar je expertise kan vinden.

Tot wie kan je je wenden?

In Amsterdam is de Blijf-groep en het meldpunt eengerelateerd geweld. In Rotterdam kan je bij het Advies en Steunpunt huiselijk geweld (ASHG) terecht. Je kan er advies vragen. Het Landelijke Expertise Centrum (LEC) verzorgt via de lokale politiecorpsen advies aan hulpverleners en steunpunten omtrent dreiging en voorkomen van eengerelateerd geweld. Op de website is een checklist te vinden om eengerelateerd geweld in kaart te brengen. Het LEC analyseert daarmee de risico's en gevaarsdreiging.

Potentiële daders

Potentiële daders die zich melden omdat zij bang dat zij een delict gaan plegen kunnen nergens naartoe. Daarnaast ontbreekt een protocol over de hulp aan potentiële daders en wat gedaan kan worden aan preventie.

Conclusie In geval van eerkwesties kijkt men vaak door een 'westerse' bril vanuit de ik-mentaliteit en er is weinig begrip voor de wij-mentaliteit van andere culturen. Het is belangrijk dat een hulpverlener nadenkt over de stappen en de meldroute naar deskundigen (wie moet worden betrokken bij dreiging van eengerelateerd geweld, verstoting of gedwongen uithuwelijking en achterlating in het land van herkomst voordat zij/hij geconfronteerd wordt met de vraag.

Afbeelding 3: workshop 2,

3. Workshop “Community based empowerment strategieën” Jongens (st) hoer. Meiden hoer. Hoe doorbreek je schadelijke rolpatronen en de dubbele moraal rond maagdelijkheid?

Door Milleke de Neef (consultant en onderzoeker Rutgers WPF en bestuurslid Stichting Mythe Ontkracht).

Wat als een vrouw niet aan de norm van ‘kuisheid’ voldoet? Dan is zij een hoer, een te geëmancipeerde vrouw. Bij de man staat er tegenover het niet voldoen aan de kenmerken van een man dat hij geen echte man is en misschien wel een slechte opvoeding heeft gehad. Door middel van de werkvorm ‘genderboxen’ (De Neef en van Haastrecht, 2010) worden de gender verwachtingen en rollen rond maagdelijkheid uitgebeeld.

Dit soort vaak onuitgesproken vaste man-vrouw rolpatronen en verwachtingen komen in allerlei (hechte) gemeenschappen of (sub)culturen voor, zoals in dorpen, wijken of religieuze gemeenschappen. Als de hele gemeenschap waartoe je behoort vindt dat seks voor het huwelijk een grote schande is dan zal je er zeker niet vooruitkomen dat je daar anders over denkt en wel seks hebt voor het huwelijk. Ook zal je niet (openlijk) op zoek gaan naar bijvoorbeeld (informatie over) anticonceptie.

Tegelijkertijd blijkt steeds weer uit onderzoek (Seks onder je 25^e, landelijke abortusregistraties e.d.) dat een deel van de jongeren uit de groepen waar seks voor het

Afbeelding 4: Workshop Community based empowerment strategieën

huwelijk taboe is wel degelijk seks heeft voor het huwelijk en dat dit niet altijd zonder risico’s verloopt (denk aan ongewenste zwangerschap, abortus, soa en dwang).

Net zo min als cultuur zijn ook genderrollen en verwachtingen niet statisch, ze veranderen onder andere onder invloed van de ideeën over emancipatie en empowerment.

Als je verandering wilt, gaat het erom de gemeenschappelijke winst van het uit de box stappen te zoeken. Daarbij is het van belang om belangrijke mannelijke en vrouwelijke sleutelpersonen en organisaties te bereiken en betrekken (zoals religieuze leiders, jongerenwerkers, hulpverleners de school). Zoek naar personen uit de doelgroepen zelf.

Er is bijvoorbeeld een groep zelfbewuste vrouwen die heel handig met de maagdelijkheidsnorm omgaat (Mouthaan en de Neef (1997)). Ze zijn heel goed in staat om aan de ene kant hun eigen keuzes te maken op het gebied van seksualiteit en maagdelijkheid zonder hun eigen familie tegen zich in het harnas te jagen. Dit heet codeswitching (gebruikmaken van de verschillende culturele achtergrond en communicatiecodes). Deze zelfbewuste vrouwen kunnen anderen (die in de gender box zitten) helpen door hun verhaal/empowermentstrategie door te geven.

Discussie: Hoe komen we tot een oplossingsgerichte aanpak? Er zijn nu veel mooie initiatieven en projecten, maar het lijkt versnipperd en niemand weet van de ander wat er gebeurt. Hoe kunnen de zelfbewuste vrouwen het beste als rolmodel gepositioneerd worden? Het zou handig zijn als partijen van elkaar weten wat ze doen. De vraag hierbij is: Wie gaat dit proces in kaart brengen en het faciliteren? Is dat de GGD, gemeente? De gemeente heeft wel een rol maar moet niks opleggen.

Conclusie Mensen zijn geneigd in hun eigen ‘genderbox’ te blijven zitten. Dit kan tot seksuele risico’s als soa, onbedoelde zwangerschap, abortus en dwang leiden. Om de vaststaande ideeën te doorbreken is het belangrijk te zoeken naar de gemeenschappelijke winst van het uit de eigen genderbox te stappen of aan te sluiten bij rolmodellen en mannen en vrouwen uit de doelgroepen zelf te betrekken.

4. Workshop “Voorlichting en counseling over maagdelijkheid is voorlichting over seksueel plezier”

Door Rik van Lunsen (arts-seksuoloog NVVS en hoofd van de afdeling Seksuologie en Psychosomatische Gynaecologie van het AMC) en Cemil Bozkir (seksuoloog NVVS Esense)

Seksueel plezier komt veel te weinig aan bod binnen de seksuele voorlichting. Seksuele voorlichting is pas echt goed als het zowel van thuis als van school komt en klopt. Ook vaders hebben vaak weinig kennis. Voorlichting moet beginnen bij de moeders, die vertellen het dan wel aan de vaders.

Niet de ouders van nu moet worden verteld hoe zij met hun kinderen over seks kunnen praten, **maar de kinderen van nu moeten goed worden voorgelicht zodat zij hun kinderen anders kunnen opvoeden.**

De strekking van seksuele voorlichting is vaak dat jongens geen rampen moeten veroorzaken. Jongeren worden gezien als gevaarlijke ruimtewezens die aan alle kanten beknot moeten worden. Terwijl het juist nodig er op te vertrouwen dat zij de juiste keuzes maken, maar hiervoor moeten ze wel de juiste tools meekrijgen.

De grootste voorspeller voor een plezierig seksleven zonder rampen is de seksuele interactiecompetentie (gebleken uit het onderzoek van Jany Rademakers). Dit is de vaardigheid om elkaar duidelijk te maken wat je wensen en grenzen zijn. Jongens worden

opgevoed met het idee dat ze het allemaal moeten weten en meisjes met het idee dat ze het allemaal wel zullen merken. Terwijl ze dus meer met elkaar zouden moeten communiceren over grenzen en wensen. Heel veel kinderen worden niet seksueel opgevoed en dat is het probleem.

Er wordt gevraagd of bij het bespreken van seksualiteit de seksen apart moeten worden gehouden. Rik van Lunsen is van mening dat het zowel gezamenlijk als apart moet worden besproken.

Verhalen dat het maagdenvlies beschadigd wordt door sporten, tampons en seksuele spelletjes zijn onzin. Aan de anatomische toestand kan men niet zien of iemand seksueel gepenetreerd is en dus ook niet waardoor dat komt. Islamitische meisjes kunnen dus gewoon tampons gebruiken en sporten.

Een vrouw uit het publiek vertelt over haar Turkse, hoogopgeleide buurvrouw die condooms kwam halen voor haar zoon. Dit vond de vrouw veel te ver gaan. Rik van Lunsen antwoordt hierop dat er aan weerszijden excessen zijn. Het is belangrijk dat de seksuele ontwikkeling stapsgewijs gaat. Autochtone kinderen ontwikkelen over het algemeen stapje voor stapje hun seksualiteit.

Afbeelding 5: Cemil Bozkir en Rik van Lunsen

De gemiddelde leeftijd van de eerste keer gemeenschap is 17,3 jaar en Nederland heeft het laagste aantal tienermoeders ter wereld. Dit komt omdat wij accepteren dat tieners seks hebben.

Een man in de zaal vraagt of er ooit artsen in de problemen zijn gekomen door mee te werken aan een hersteloperatie of maagdelijkheidsverklaring. Rik van Lunsen antwoordt dat je als arts niet moet faken. Een hersteloperatie is niets faken, je herstelt namelijk iets wat er nooit is geweest. Verder wordt bij een maagdelijkheidsverklaring ook niet gelogen aangezien verklaren wordt dat "niet is gebleken dat iemand geen maagd is". Een maagd is een mystiek begrip. Want wat is maagdelijkheid? Iemand die geen seks heeft gehad? Wat is seks? Penetratie? Anale penetratie? Orale seks? Is de definitie van een maagd iemand die niet vaginaal gepenetreerd is. Dit heeft iets gewelddadigs, alsof de vrouw er geen zeggenschap over heeft. Vrouwen worden niet gepenetreerd, maar beslissen of ze iets toelaten - althans dat hoop je.

Bij de maagdenvlieshersteloperatie wordt er niets hersteld, maar wordt er iets gemaakt wat er nooit was. Er worden twee kleine sneetjes aan weerszijden van de inkeping gemaakt en deze twee wondjes worden aan elkaar gehecht. Als er nauwelijks hymen te vinden is, maak je op die plaats in het kuiltje een wondje en dat hecht je waardoor je een ribbeltje voelt, wat zou kunnen bloeden. De kans op bloedverlies na een hersteloperatie is dus uiterst klein. Om de kans te vergroten worden ook wel capsules met nepbloed ingebracht. (Uit onderzoek van Bianca van Moorst en Rik van Lunsen, blijkt dat slechts 2 op de 19 vrouwen bloed verloor tijdens de gemeenschap na de operatie zie Deel 5A).

In de Islam staat nergens geschreven dat een meisje moet bloeden bij de eerste keer gemeenschap. Dit is cultureel bepaald en heeft te maken met het bezitten van vrouwen.

Het grootste probleem bij islamitische mannen is, dat ze opgevoed worden als prinsjes. De opvoeding van jongens is de sleutel. Daar is iets aan het veranderen en jongens worden steeds vaker opgevoed als sensitieve wezens met onzekerheden die kunnen en moeten

leren. Mensen moeten niet verteld worden wat ze moeten doen qua seks, dat is privé en niet aan ons. Het is wel aan ons om te vertellen hoe het zit en wat de voorwaarden zijn voor plezierige seks. In de landen van herkomst wordt er meer gecommuniceerd over wensen en grenzen.

Wat vrouwen in Nederland ontberen is de hamamcultuur. Het met andere vrouwen praten over seksualiteit, sexual rehearsal spel en kennisoverdracht. Dat geeft vrouwen de tools om binnen het huwelijk het gesprek aan te gaan.

In de Koran wordt beschreven dat seksueel plezier essentieel is, ook voor vrouwen. Wanneer een man zijn vrouw geen orgasme kan geven, kan dit een reden tot scheiding zijn. In de islam wordt seksueel plezier gestimuleerd met als doel: geluk voor beide partijen. In tegenstelling tot het Christelijke geloof dat veel angstiger staat tegenover seksueel plezier van vrouwen. Het gevaar bestaat dat de vrouw steeds meer genot gaat zoeken ook buiten de deur.

Afbeelding 6: Deelnemers workshop Rik van Lunsen en Cemil Bozkir

De seksuele responscyclus bestaat uit de fases: verlangen, opwinding, plateau, orgasme, herstel. Dit is zowel voor mannen als voor vrouwen gelijk, alleen vrouwen doen er langer over om opgewonden te raken. Het is belangrijk om over seks te communiceren om zo samen hetzelfde tempo te houden en te voorkomen dat de man al op het hoogtepunt is

en de vrouw daar nooit zal komen. Dit zorgt er namelijk voor dat de vrouw uiteindelijk geen zin meer heeft in seks.

Vrouwen weten veelal niet wat hun belangrijkste lichamelijke verandering zijn bij seksuele opwinding, namelijk lubricatie en zwelling. Zonder deze lichamelijke veranderingen moeten vrouwen geen penetratie toelaten. Vrouwen zijn zich hier, in geen enkele cultuur, van bewust. Jongens en meiden moeten begrijpen dat dit hele systeem aan moet staan, voordat je begint met gemeenschap. Dan bloeden meisjes niet bij gemeenschap en doet het geen pijn.

Niet alleen vrouwen zijn onzeker als het om seks gaat. Ook jongens hebben onzekerheden, zij uitten dit vaak in machogedrag. Mannen hebben meegekregen dat gemeenschap iets is wat je moet kunnen. En als het één keer gelukt is, dan denken de jongens meteen dat ze niets meer hoeven te leren en het kunnen.' Ze richten zich vaak alleen op de penetratie, waardoor het een potje wordt. Als er over gepraat wordt komt dit wel goed. Veel mannen weten niet hoe ze een vrouw plezierige seks moeten geven.

Hoe kan een vrouw zich voorbereiden op de huwelijksnacht als zij niet heeft kunnen oefenen? En hoe kan het dan meteen tijdens deze nacht lekkere seks zijn?

Meisjes die maagd moeten blijven tot het huwelijk groeien vaak op met allerlei verboden. Zij raken vaak ook in een spagaat, doordat ze op school en thuis verschillende informatie krijgen. Hoe moet je met meisjes over seksueel plezier praten die geen seks mogen hebben voor de huwelijksnacht? Noem het in plaats van seksuele voorlichting voorbereiding op de huwelijksnacht.

- Begin met je in te leven in het meisje en haar verhaal en behoeften te begrijpen. Van hieruit kun je ideeën aandragen en dingen voorstellen
- Leer haar dat ze de tijd moeten nemen en het samen met haar partner

spelenderwijs moet ontdekken

- Plezierige seks kan, het kost alleen tijd. En ze moeten zelf verantwoordelijkheid nemen voor haar eigen eer en plezier
- Ook in de koran is seks bedoeld voor plezier.

Meisjes moeten hun eigen keus maken. Zelf bepalen of ze het belangrijk vinden om maagd te blijven. De jongens moet niet vergeten worden, ook zij moeten over hun eigen onzekerheden komen.

Conclusie Plezierige seks ontstaat door te oefenen, met elkaar te communiceren en door goede voorlichting. Dit kan dus eigenlijk niet meteen tijdens de eerste keer (huwelijksnacht). Goede voorlichting op school en thuis kan jongeren beter voorbereiden. Het is belangrijk dat ze dit leren zodat zij het over kunnen brengen op de volgende generatie

5 Workshop "Naar een integrale aanpak, kleinschalige experimenten en ontwikkelingen in Amsterdam"

Door Stichting Elance, Stichting Kabir/SoulSearching en voorgezeten door Lucas Tol werkzaam bij Gemeente Amsterdam.

Afbeelding 8: Presentatie Stichting Elance

Beide stichtingen hebben als doel het weerbaar maken van kwetsbare meisjes uit alle culturen. Zij helpen deze meisjes hun eigen identiteit te vinden en leren hun hoe ze hun grenzen aan kunnen geven. Het gaat in deze trainingen vooral om zelfrespect. Er wordt ook aandacht besteed aan seksualiteit, de meisjes wordt geleerd dat zij seks moeten hebben wanneer zij het zelf willen en niet omdat zij worden gedwongen door een jongen.

De stichtingen werven hun meisjes vooral op scholen. Er wordt ook steeds meer geprobeerd om de ouders bij de projecten te betrekken door moeder-dochter projecten.

Conclusie Het begint bij het verhaal van het meisje. Verdiep je in haar en doe je best haar te begrijpen. Vervolgens kun je gezamenlijk aan de slag.

Be A Man! Liefde, relaties en seks

Door Gemain Akkermans en Mohammed Chaabi

Afbeelding 9: Peer educators: Mohammed en Gemain Akkermans

Peer educators vertellen uit de praktijk over vragen waar jongens mee rondlopen en de kansen en oplossingen die zij zien.

Afsluiting door Fenna Ulichki

Raadslid gemeente Amsterdam

Ik vind het een hele eer om hier vandaag te zijn. Eigenlijk had Lodewijk Asscher hier vandaag zullen staan, maar die is naar Den Haag vertrokken. Ik weet heel veel van het onderwerp en wat dat betreft staat hier de juiste persoon voor u. Ik sta hier ook omdat ik in 2010 samen met Jesse Bos (wethouder stadsdeel Amsterdam Nieuw West) , die hier vandaag ook is, gezorgd heb dat er aandacht kwam voor meisjes in het programma-akkoord van de gemeente Amsterdam.

Ik wil beginnen met een persoonlijk verhaal. Op mijn 16^e was ik op zoek naar mijn spijkerbroek en pakte per ongeluk een spijkerbroek van mijn broer. Ik had dit niet door en trok hem aan, waarop mijn moeder zei; “Wil je hem uit doen, want je kunt zwanger worden”. Er wordt gelachen in de zaal. Het is echt waar, ik dacht dat ik veel gehoord had als opgroeiend Marokkaans meisje maar dat ik zwanger kon worden van een spijkerbroek was nieuw.

Het zijn mythes en verhalen die in stand gehouden worden door ze te herhalen zoals ook te zien is in de film “In het huis van mijn vader” van Fatima Jebli-Ouazzani. Het is een documentaire waarin de filmmaakster praat met haar grootouders en tegelijkertijd een film. het is ook een film. Zo is te zien hoe een jong bruidje, dat niet bloedde tijdens de huwelijksnacht, in haar nachtjapon door de straten van een stad in Marokko rent en achtervolgd wordt door een groep mannen. De burens zitten te kijken en vragen:” Wat is hier aan de hand? Is dat niet de dochter van die en die en ze is geen maagd”. Het ging bij mij door merg en been, want het kon mij ook overkomen.

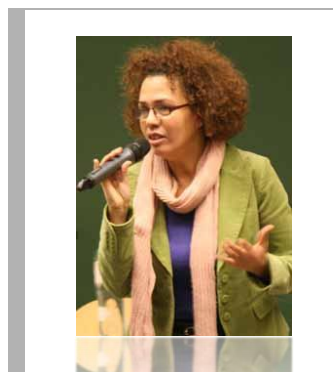
Paardrijden is een risico, zwemmen is een risico, als je O.B. hebt gebruikt is een risico. Alles bij elkaar, te veel meisjes worden gegijzeld door deze mythes

Maar we komen van ver, alles bij elkaar zijn we goed bezig. Het feit dat u hier vandaag zit vanuit al deze verschillende disciplines en hier open over praat. Vandaag heb ik in verschillende workshops gehoord, dat u vindt dat de overheid met een campagne moet komen. Dat ben ik met u eens, maar ik wil het ook relativiseren. Want het is een illusie om te denken dat de overheid dit kan oplossen. Dat is niet zo, het hoort bij mensen en het maatschappelijk middenveld heeft een belangrijke rol.

We hebben hele mooie dingen gezien. Stichting Elance heeft vanuit de gemeente Amsterdam samen met Fatimazorah en haar stagiaires een workshop gegeven. Nieuwe projecten zoals “Be a man” heb ik vandaag leren kennen. Dit zijn belangrijke initiatieven die wij vanuit de overheid moeten ondersteunen en aan elkaar moeten knopen.

Tegelijkertijd zie ik dat we nog een lange weg te gaan hebben. Er worden nog te veel zaken in stand gehouden. Hoe ga je om met de mythe van maagdelijkheid? Ik weet dat je in Marokko op de bazaar voor 100 dirham een pilletje kan kopen dat je in kunt brengen zodat je bloedt tijdens de huwelijksnacht. Daarmee houd je wel de mythe in stand.

Scholen spelen wat mij betreft een belangrijke rol. Ik verwacht veel van wat er nu aankomt op het gebied van seksualiteit en diversiteit. De kerndoelen die nu gaan spelen. De andere kant van de medaille is wel dat het enorm wordt ingestoken door homo-emancipatie en

Afbeelding 10: Fena Unlichki

Een van de dames in de film “Maagdelijkheid van meiden, angel van de eer” zei: “Ik wil dat het nu stopt!” Ik stel voor dat wij vandaag met elkaar zeggen: “Wij willen dat het nu stopt!”

homotolerantie. Wat absoluut belangrijk is, maar het gaat om veel meer, ook niet alleen om maagdelijkheid maar om seksualiteit en het gender-perspectief dat vandaag ook al een paar keer genoemd is.

Tarik Yousif heeft het laatste woord

Ik ben één keer met een Marokkaans meisje uitgegaan toen ik nog vrijgezel was. Toen ze over maagdelijkheid begon, ben ik meteen vertrokken. Zo simpel sta ik in het leven, ik wilde als gezonde jonge man gewoon vrijen. Inmiddels ben ik getrouwd en heb ik twee kinderen.

Een van de dames in de film ‘Maagdelijkheid van meiden, angel van de eer’ zei: “Ik wil dat het nu stopt!” Ik stel voor dat wij hier vandaag met elkaar zeggen: “Wij willen dat het nu stopt!”